

Lišejníky západních Karpat: ekologické indikátory pro program JUICE

Rostlinné indikátory jsou široce rozšířenou metodou, nicméně používají se hlavně v případě cévnatých rostlin. To se rozhodli změnit autoři této práce, kteří klasifikovali lišejníky západních Karpat. Celkem 271 druhů ohodnotili na základě jejich požadavků na světlo, klima, substrát, ekologických strategií a geografických dat výskytu. Tato data jsou dále využitelná pro makroekologické a funkčně-ekologické studie. Celá databáze je zpracována pro software JUICE, který je volně stažitelný.

Využitelné výstupy:

Centrální oblastí studie byly slovenské Karpaty, ale výzkum zabíral i přidružené oblasti na Moravě, Slezsku, Polsku, Maďarsku a Rakousku. Většina pohoří je tvořena granitem a metamorfovanými horninami. Po vnějším okraji oblasti se vyskytují sedimentované písky a jíly (tzv. flyš), v centrální zase horniny sopečného původu a místy vápence.

Jako ukazatele prostředí byla na pětistupňové škále zaznamenávána světlomilnost, zeměpisné pásmo (které koreluje s průměrnou roční teplotou), kontinentálnost klimatu, vzdušná a půdní vlhkost, pH půdy, úživnost půd a eutrofizace. Vedle klimatických a půdních vlastností byly zaznamenány i životní strategie toho kterého druhu. Jmenovitě: typ růstu a životní formy, typy fotobiontů, preferovaný typ reprodukce a typy substrátu. Poslední kategorií byly znaky geografické: na jakých geografických celcích se druh vyskytuje (např. kosmopolitní, boreální atd.), jak moc je ohrožený (dle národního červeného seznamu) a jak je druh v oblasti západních Karpat obvyklý. Zvláštním měřítkem bylo třístupňové zhodnocení šířky niky druhu (žádná, malá a vysoká variabilita). Z analýz vyplývá, že většina druhů preferuje nutričně chudá místa většinou spojená s malým lidským impaktem. Typický lišejník západních Karpat je fotofilní a xerofilní, jen druhy vysloveně spjaté s horskými habitaty a ty, které jsou vázané na vlhké oblasti, jsou hygroskopní. Více než polovina terikolních lišejníků je na červeném seznamu, ale i přesto se 110 druhů v této oblasti vyskytuje běžně.

Databáze byla upravena pro program JUICE (Tichý, 2002), který vyvíjí Masarykova Univerzita v Brně primárně pro cévnaté rostliny. Program i s databází (záložka „Check Lists“) jsou stažitelné na adrese www.sci.muni.cz/botany/juice .

Grafické přílohy: [_kosuthovasibik-fig2.jpg](#) [1]

Zdroj: Dingová Košuthová A., Šibík J. 2013: Ecological indicator values and life history traits of terricolous lichens of Western Carpathians. *Ecological Indicators* 34: 246-259.

Zadal: František Špoutil

URL zdroje: <http://forumochranyprirody.cz/lisejniky-zapadnich-karpat-ekologicke-indikatory-pro-program-juice>

Odkazy:

[1] http://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/_kosuthovasibik-fig2.jpg